

1.1 ภูมิหลังและสภาพปัญหา

1.1.1 ประวัติศาสตร์ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในยุโรปตะวันออก

ปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในภูมิภาคยุโรปตะวันออกมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน และเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดสงครามครั้งแล้วครั้งเล่าทั้งสงครามใหญ่และสงครามย่อยๆ หากพิจารณาจากภาพรวมของประวัติศาสตร์โลกในหลายช่วงจะพบว่าปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์นั้นเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดสงครามในระดับรัฐและระหว่างรัฐ กล่าวคือ ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์เป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชน หรือ กลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกกำหนดโดยลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกัน อันได้แก่ ศาสนา ภาษา ประวัติศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรม และความเชื่อ¹

แม้ว่าในช่วงสงครามเย็น ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์จะไม่แสดงออกอย่างเด่นชัด เพราะมีกระแสความขัดแย้งของอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์เข้ามาบดบังปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ แต่เมื่อสงครามเย็นได้สิ้นสุดลง ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ก็กลับทวีความรุนแรงและนำไปสู่สงครามที่ทำลายชีวิตประชาชนจำนวนมากและความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ที่รุนแรงที่สุดอันหนึ่งในยุคหลังสงครามเย็นก็คือความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในโคโซโว

เขตยุโรปตะวันออก* เป็นภูมิภาคหนึ่งของโลกที่ประกอบด้วยประชากรที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์สูง เนื่องจากประชากรมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ประวัติศาสตร์ และ

¹Frank N. Magill, *International Encyclopedia of Sociology Volume Two*. (Chicago: Salem Press, 1995), p. 1062.

*ดินแดนที่เชื่อมต่อกันระหว่างจักรวรรดิโรมันตะวันตกและจักรวรรดิโรมันตะวันออก คือ ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก มีประเทศที่อยู่ในกลุ่มนี้ 8 ประเทศ ได้แก่ แอลเบเนีย, บัลแกเรีย, โรมาเนีย, ฮังการี, โปแลนด์, เยอรมันตะวันออก (ค.ศ. 1945 - 1991), เชกโกสโลวาเกีย (1 มกราคม ค.ศ. 1993 ได้แยกออกเป็น สาธารณรัฐเช็ก กับ สาธารณรัฐสโลวาเกีย) และ ยูโกสลาเวีย (ค.ศ. 2003 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นเซอร์เบียและมอนเตเนโกร)

วัฒนธรรม ดินแดนในบริเวณนี้รู้จักในอีกชื่อหนึ่งว่า "คาบสมุทรบอลข่าน"* ประชากรของภูมิภาคนี้สามารถแบ่งออกได้ 4 เชื้อชาติหลัก คือ 1). สลาฟใต้ (South Slavs) เป็นกลุ่มชนที่มีจำนวนมากที่สุดในภูมิภาคยุโรปตะวันออกและถือเป็นสาขาหนึ่งของเผ่าสลาฟที่เป็นเผ่าพันธุ์หลักของประชากรในจักรวรรดิรัสเซีย โดยสามารถแบ่งออกได้อีก 4 เผ่าพันธุ์ คือ สโลวีเนีย (Slovenes) อยู่ที่สโลวีเนีย ทางเหนือของทะเลเอเดรียติก, โครทส์ (Croats) อยู่ที่โครเอเชีย, เซิร์บ (Serbs) อยู่ที่เซอร์เบีย (ปัจจุบันคือ ประเทศเซอร์เบียและมอนเตเนโกร) และ บัลแกเรีย (Bulgarians) อยู่ที่บัลแกเรีย 2). โรมานีเย ซึ่งมีเชื้อสายโรมัน 3). กรีก และ 4). แอลเบเนีย

ดินแดนบริเวณยุโรปตะวันออกนี้เคยมีชาวพื้นเมืองเดิมเผ่าพันธุ์หนึ่งอาศัยอยู่ คือ เผ่าพันธุ์อิลลีเรียน² (Illyrians) ซึ่งอยู่ในเขตประเทศยูโกสลาเวีย** ต่อมาในศตวรรษที่ 7 ก่อนคริสตกาลกรีกได้เข้าตั้งชุมชนและขยายไปทางทางเหนือแถบชายฝั่งทะเลดัลเมเชีย (Dalmatia) ซึ่งเป็นชุมชนกรีกที่ใหญ่ที่สุดซึ่งครอบคลุมภาคเหนือซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแอลเบเนียกับมอนเตเนโกรในปัจจุบัน และอีกส่วนหนึ่งคือชุมชน Soutari อยู่ทางแถบแมซีโดเนียตะวันออก ทำให้มีชาวกรีกกระจายอยู่ทั่วไปและขยายอำนาจบนคาบสมุทรบอลข่านนำไปสู่การสร้างจักรวรรดิกรีกที่แมซีโดเนียเมื่อศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสตกาล จนถึงศตวรรษที่ 2 ก่อนคริสตกาลโรมันได้เข้ามามีอำนาจแทนที่และรวบรวมกลุ่มต่างๆเข้าอยู่ภายใต้การปกครองของโรมัน พอถึงศตวรรษที่ 3 ในสมัยคริสตกาลจักรวรรดิโรมันเริ่มเสื่อมอำนาจจึงมีอนารยชนเผ่าต่างๆบุกเข้ายุโรป ในศตวรรษที่ 7 ชาติพันธุ์ที่ใหญ่ที่สุดที่เข้ามาคือ ชนเผ่าสลาฟใต้ซึ่งได้ยกกองทัพบุกเข้ามาที่ยุโรปภาคกลาง การเข้ามาของสลาฟทำให้ชาวพื้นเมืองในบอลข่านลดจำนวนลง ชาวอิลลีเรียนบางส่วนได้ปะปนไปกับชาวสลาฟและบางส่วนย้ายลงไปได้ ซึ่งคือแอลเบเนียในปัจจุบัน จากนั้นเมื่อถึงศตวรรษที่ 12 กษัตริย์ของเซอร์เบียได้จัดตั้งอาณาจักรอิสระโดยไม่ขึ้นกับกษัตริย์ของจักรวรรดิไบแซนไทน์ เซอร์เบียประสบปัญหาเพราะมีศัตรูต่างชาติทั้งจากสงครามครูเสด และการขยายอิทธิพลของพวกมองโกลและเซลจุก เดิร์ก (Seljurk

* บอลข่าน (Balkan) เป็นภาษาของเติร์กซึ่งใช้เรียกดินแดนบริเวณยุโรปตะวันออกมาตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 13 แปลว่า "ภูเขา" เนื่องจากพื้นที่ในบริเวณนี้มีภูเขารายล้อมอยู่เป็นจำนวนมากแต่ไม่สูงพอที่จะใช้เป็นพรมแดนธรรมชาติด้วยเหตุนี้จึงถูกรุกรานจากต่างชาติอยู่เสมอ ทำให้บริเวณนี้มีประชากรที่มีกลุ่มชนต่างๆอยู่ปะปนกัน

²เพ็ญศรี ภูมิถาวร, ประวัติศาสตร์ยุโรปตะวันออก (กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527), หน้า 1.

** ผู้เขียนใช้คำว่า ยูโกสลาเวีย แทนเซอร์เบียและมอนเตเนโกร เพราะเป็นคำทั่วไปที่ใช้ในงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับยูโกสลาเวีย บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา โคโซโว

Turks)* ซึ่งได้เข้าโจมตีเซอร์เบีย และเกิดการสู้รบที่โคโซโวขึ้นในปีค.ศ. 1380 ผลจากการรบคือ เซอร์เบียเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ต่อเติร์ก จนในที่สุดจักรวรรดิเซอร์เบียล่มสลายและจักรวรรดิไบแซนไทน์ ไม่มีอำนาจพอที่จะควบคุมเซอร์เบียได้ ดังนั้นดินแดนในส่วนที่เป็นอาณาจักรเซอร์เบียจึงถูกเติร์ก เข้ามามีอำนาจแทนที่

การเข้ามามีอิทธิพลของเติร์กทำให้การแบ่งเขตแดนมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เพราะภายใต้ การปกครองของจักรวรรดิออตโตมัน แม้จะให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา แต่มีผู้ที่เป็นมุสลิมเท่านั้นที่สามารถดำรงตำแหน่งราชการและหน่วยงานทหารได้ในระดับสูง จึงมีคริสเตียนจำนวนมาก เปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม การเปลี่ยนศาสนานี้จึงถือเป็นเครื่องมือทางการบริหารของ จักรวรรดิออตโตมัน เช่น ในเขตแอลเบเนียแต่เดิมมีชาวพื้นเมืองนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมัน แครอลิกมากกว่านิกายกรีกออร์ทอด็อกซ์ แต่เมื่อเติร์กเข้ามามีอิทธิพล นโยบายทางการปกครองของ เติร์กทำให้ชนชั้นปกครองยอมเปลี่ยนเป็นศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะเขตทางใต้ซึ่งอยู่ภายใต้การปก ครองของเติร์กตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 15 - 20 ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ในคาบสมุทรบอลข่านนับ ถือศาสนาอิสลาม ผู้ที่นับถือคริสต์มีเพียงร้อยละ 30³ จักรวรรดิออตโตมันเจริญสูงสุดในศตวรรษที่ 16 จากนั้นเริ่มตกต่ำลง จนถึงช่วงศตวรรษที่ 18 ได้มีขบวนการชาตินิยมเกิดขึ้นในเขตวอลเลเชีย ทรานซิลวาเนีย และเซอร์เบีย เป็นต้น

สำหรับเขตเซอร์เบียนั้น มีแนวคิดชาตินิยมเกิดขึ้นคือ แนวคิดการรวมชนเผ่าสลาฟ (Yugo - Slav Idea) โดยต้องการรวมเผ่าสลาฟทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันโดยที่มีเซอร์เบียเป็นผู้นำ ในปี ค.ศ. 1820 ได้เกิดสงครามระหว่างจักรวรรดิรัสเซียกับออตโตมัน เมื่อออตโตมันพ่ายแพ้ สุลต่านจึงยอม ให้เซอร์เบียเป็นเขตปกครองตนเอง โดยชาวพื้นเมืองมีสิทธิปกครองตนเองแต่ต้องส่งบรรณาการให้ สุลต่าน เซอร์เบียเป็นเขตแรกและเขตเดียวที่ได้รับสิทธินี้ เมื่อถึงครึ่งหลังศตวรรษที่ 19 มีขบวนการ ชาตินิยมหลายกลุ่มพยายามฟื้นฟูวัฒนธรรมแบบเซอร์เบียขึ้นมา มีการสร้างภาษาเซอร์เบีย สร้าง ลำนำชาตินิยมว่าเซอร์เบียเป็นผู้นำของกลุ่มสลาฟใต้ จึงมีแนวคิด Greater Serbia เกิดขึ้น โดย แนวคิดนี้ต้องการสร้างจักรวรรดิเซอร์เบียขึ้นมาใหม่ให้ยิ่งใหญ่เหมือนช่วงศตวรรษที่ 14 มุ่งเน้นให้

* เติร์ก คือ ชนเผ่าเร่ร่อนเดิมอยู่ในเอเชียกลางแบ่งเป็นหลายกลุ่มเรียกชื่อตามหัวหน้าเผ่า เช่น เซลจุก เติร์ก (Seljurk Turks) มีหัวหน้าเผ่าชื่อ Seljurk หรือ ออตโตมัน เติร์ก (Ottoman Turks) มีหัวหน้าเผ่าชื่อ Osman ในระยะแรกเซลจุก เติร์กมีอำนาจเข้ายึดครองดินแดนตุรกีแถบเอเชีย เรียกว่า อนาโตเลีย และตั้งอาณาจักรของตนขึ้น เมื่อหมดอำนาจ ออตโตมัน เติร์ก ซึ่งเข้ามาในปลายศตวรรษที่ 13 จึงเข้ามามีอำนาจแทนที่

³ The Origins of the Kosovo Crisis [Online]. Available from: <http://www.kosovocommission.org/reports/1.pdf>. [2003, February 1].

เซอร์เบียมีบทบาทผู้นำในการรวบรวมพวกเผ่าพันธุ์อื่นๆที่แตกต่าง เช่น โครเอเชีย สโลวีเนีย โดยใช้หลักชั้นติธรรมทางศาสนาซึ่งไม่มีการแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างศาสนาหรือนิกาย เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่มสลาฟได้ขึ้นมา

เซอร์เบียจัดตั้งพันธมิตรบอลข่านขึ้น (ค.ศ.1860 - 1868) เพื่อเรียกร้องเอกราช แต่ไม่เป็นผลสำเร็จเพราะไม่สามารถตกลงเรื่องเขตแดนกันได้ เนื่องจากในอดีตอาณาจักรต่างๆได้ตั้งขึ้นทับซ้อนกัน จนในที่สุดปลายศตวรรษที่ 19 ได้เกิดวิกฤตการณ์บอลข่านซึ่งเป็นสงครามครั้งสุดท้ายระหว่างจักรวรรดิรัสเซียกับออตโตมัน (ค.ศ. 1877 - 1878) ผลปรากฏว่ารัสเซียมีชัยชนะ สุดท้ายขอทำสนธิสัญญาสงบศึกซาน สเตฟาโน (San Stefano) ในปีค.ศ. 1878 โดยมีสาระสำคัญคือเขตเซอร์เบีย โรมาเนีย และมอนเตเนโกรเป็นเอกราช จากนั้นได้เกิดสงครามบอลข่านขึ้นอีก 2 ครั้ง เซอร์เบียไม่พอใจข้อตกลงจากสงคราม เพราะเซอร์เบียไม่ได้เขตแอลเบเนียทำให้ไม่สามารถออกทะเลเอเดรียติกได้ หลังจากสงครามบอลข่านความรู้สึกร่วมของชาวพื้นเมืองสลาฟได้ได้เปลี่ยนจากที่เป็นศัตรูกับเติร์กกลายเป็นความรู้สึกที่เป็นศัตรูต่อชาวสลาฟได้ด้วยตนเอง

1.1.2 กำเนิดรัฐยูโกสลาเวียและปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติหลังสงครามเย็น

ยูโกสลาเวียถือกำเนิดหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งในปี ค.ศ. 1919 เรียกว่า "สหพันธรัฐยูโกสลาเวีย" ต่อมาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองได้เปลี่ยนการปกครองเป็นระบบคอมมิวนิสต์ เรียกว่า "สมาพันธรัฐสังคมนิยมยูโกสลาเวีย" ในปีค.ศ.1919 ยูโกสลาเวียได้รวบรวมดินแดนที่มีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ โดยมีประเทศมหาอำนาจเป็นผู้ชี้แนะ ประกอบด้วยรัฐต่างๆ 6 รัฐ กับ 2 จังหวัดอิสระ ได้แก่ รัฐเซอร์เบียซึ่งเป็นรัฐที่ใหญ่ที่สุด รัฐโครเอเชีย (Croatia) รัฐสโลวีเนีย (Slovenia) รัฐบอสเนีย – เฮอร์เซโกวีนา (Bosnia - Herzegovina) รัฐมอนเตเนโกร (Montenegro) และรัฐมาซิโดเนีย (Macedonia) และสองจังหวัดอิสระคือวอยโวดีนา (Vojvodina) กับโคโซโว (Kosovo) โดยในอดีต สองจังหวัดนี้เคยเป็นส่วนหนึ่งของเซอร์เบีย จนเมื่อถึงปีค.ศ.1969 ชนกลุ่มน้อยแต่มีจำนวนร้อยละ 90 ของประชากรทั้งหมดในทั้งสองเขต ต่างเรียกร้องสิทธิปกครองตนเองในระดับหนึ่ง รัฐบาลกลางจึงให้เซอร์เบียยินยอมให้ดินแดนดังกล่าวจัดตั้งเป็นจังหวัดอิสระ หรือจังหวัดที่มีสิทธิปกครองตนเองรวมอยู่ในสหพันธรัฐยูโกสลาเวีย

ประชากรของยูโกสลาเวียมีความแตกต่างทางเชื้อชาติและศาสนา เพราะประกอบไปด้วยชนหลายเชื้อชาติอยู่ร่วมกัน อาทิ ชาวเซิร์บ ชาวโครทส์ ชาวบอสเนีย ชาวสโลวีเนีย ชาวมาซิโดเนีย ชาวแอลเบเนีย ชาวมอนเตเนโกร และชาวฮังการี เป็นต้น ซึ่งแต่ละกลุ่มชนนั้นมีความแตกต่างกัน

ในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา ประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม ในเซอร์เบียประชาชนนับถือศาสนาคริสต์นิกายกรีกออร์ทอด็อกซ์ รัฐโครเอเชียมีชาวโครทส์ที่นับถือคริสต์นิกายโรมันแคธอลิก เพราะเคยเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ออสเตรียฮังการี* ส่วนบอสเนีย - เฮอร์เซโกวีนา ประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม

อย่างไรก็ตาม การที่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยูโกสลาเวียมีเสถียรภาพได้ในระดับหนึ่งโดยไม่มี ความขัดแย้งทางเชื้อชาติที่รุนแรงก็ด้วยความสามารถของนายพล จอสทิบ บรอส ติตอ (Josip Broz Tito)** ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีตลอดชีพจนถึงเสียชีวิตในปีค.ศ. 1980 โดยหลังการ มรณกรรมของนายพลติตอแล้ว เขตต่างๆได้ก่อเหตุความขัดแย้งกันอยู่เนืองๆ จนนำไปสู่การต่อสู้ ระหว่างชนกลุ่มต่างๆเพื่อแยกตัวเป็นอิสระจากยูโกสลาเวีย โดยเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1991 รัฐโครเอเชียและรัฐสโลวีเนียได้ประกาศแยกตัวเป็นประเทศเอกราชตามมาด้วยรัฐแมซีโดเนียใน เดือนกันยายน ค.ศ. 1991⁴ และรัฐบอสเนีย - เฮอร์เซโกวีนาในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1992 จากนั้นยูโกสลาเวียได้เปลี่ยนชื่อประเทศเป็น สหพันธ์สาธารณรัฐยูโกสลาเวีย (Federal Republic of Yugoslavia) ประกอบด้วยสองรัฐเท่านั้นคือ รัฐเซอร์เบีย และ รัฐมอนเตเนโกร ส่วนมณฑลวอย วอดินาและมณฑลโคโซโว ถือเป็นส่วนหนึ่งของรัฐเซอร์เบีย ประเทศยูโกสลาเวียจึงมีชาวเซิร์บเป็น คนส่วนใหญ่ของประเทศ

ความขัดแย้งในโครเอเชีย, สโลวีเนีย, บอสเนีย - เฮอร์เซโกวีนา และระหว่างชาวเซิร์บกับ ชาวแอลเบเนียในโคโซโวนั้นมีสาเหตุความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา ประวัติศาสตร์ ซึ่งมากกว่าความขัดแย้งที่มีสาเหตุมาจากแรงกระตุ้นทางการเมือง กล่าวได้ว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใน

* จักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ (The Holy Roman Empire) รุ่งเรืองในช่วงค.ศ. 800 – 1806 มีศูนย์กลาง อยู่ที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสายมาจากชนเผ่าเยอรมัน

** นายพลติตอ ชื่อโยชิป บรอส มีเชื้อชาติโครแอต เกิดเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม ค.ศ. 1892 ในจังหวัด ซาโกเรีย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิออสเตรีย - ฮังการี บิดามีเชื้อสายโครแอต และมารดามีเชื้อสายสโลวีเนีย เสียชีวิตเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1980 สำหรับชื่อ "ติตอ" นั้น เป็นหนึ่งในนามแฝงที่โยชิป บรอสใช้ในขณะเป็น สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่ง ยูโกสลาเวียที่เวียนนา และเป็นชื่อที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ โยชิป บรอส

ชีวประวัติของนายพลติตอ สามารถอ่านเพิ่มเติมได้ที่พระราชนิพนธ์แปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ หัวภูมิพลอดุลยเดช เรื่อง ฟิลลิส ออติ, ติตอ, Tito, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชซิง, 2541)

⁴ Serbia and Montenegro [Online]. Available from: <http://print.infoplease.com/ipa/A0108157.html> [2003, February 25]

ยูโกสลาเวียมีพื้นฐานจากความเกลียดชังมาแต่อดีต (ancient hatred)⁵ สำหรับกรณีโคโซโวนั้น ทั้งชาวแอลเบเนียและชาวเซิร์บต่างอ้างว่าตนคือผู้อาศัยดั้งเดิมในโคโซโว

1.1.3 ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในโคโซโว

โคโซโวตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศยูโกสลาเวียโดยมีอาณาเขตติดกับเขตมอนเตเนโกร ประเทศแอลเบเนีย รวมทั้งประเทศแมซิโดเนีย และบอสเนีย – เฮอร์เซโกวีนา ตลอดระยะเวลาอันยาวนานในประวัติศาสตร์มีผู้อ้างสิทธิ์ครอบครองดินแดนนี้มากมายตั้งแต่อาณาจักรเซอร์เบียในสมัยกลาง อาณาจักรออตโตมัน และประเทศแอลเบเนียและยูโกสลาเวีย ดินแดนโคโซโวเคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของเซอร์เบียในช่วงยุคกลางของยุโรป ในช่วงเวลานั้นความแตกต่างระหว่างศาสนายังไม่เป็นที่เด่นชัดของความแตกต่างระหว่างชาวเซิร์บกับชาวแอลเบเนียในโคโซโว* จนกระทั่งการเกิดขึ้นของจักรวรรดิออตโตมัน ชาวแอลเบเนียจำนวนมากได้เปลี่ยนไปนับถืออิสลามเพื่ออภิสิทธิ์ในการปกครอง แต่ชาวเซิร์บได้ร่วมมือกับเติร์กเพื่อการได้เปรียบทางการเมืองท้องถิ่น จึงทำให้ชาวแอลเบเนียต้องต่อสู้กับเซิร์บโดยไม่คำนึงว่าเคยนับถือศาสนาคริสต์ร่วมกันมาก่อน ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1389 ขณะที่เซอร์เบียครอบครองโคโซโวอยู่ได้ทำการรบกับกองทัพชาวเติร์กผลปรากฏว่าฝ่ายเซอร์เบียแพ้ให้แก่เติร์กที่สมรภูมิในโคโซโว ตั้งแต่นั้นมาชาวเซิร์บรักชาติได้ตั้งปณิธานจะต้องนำโคโซโวกลับมาเป็นดินแดนของชาวเซิร์บให้ได้อย่างถาวร⁶

ต้นกำเนิดของปัญหาโคโซโวในยุคปัจจุบันคือ เมื่อครั้งที่ยูโกสลาเวียอยู่ภายใต้การนำของนายพลติโต นั้น ยูโกสลาเวียมีสถานะเป็นประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐประกอบด้วย 6 สาธารณรัฐ โดยรัฐเซอร์เบียมีดินแดนในระดับจังหวัด 2 จังหวัด คือ วอยวอดีนา และโคโซโว รวมอยู่ด้วย ในระหว่างปีค.ศ.1974 - 1989 ทั้งสองจังหวัดนี้มีสถานภาพตามรัฐธรรมนูญ คือเป็นจังหวัดที่มีสิทธิปกครองตนเอง (autonomous province) ต่อมาเมื่อเกิดเหตุการณ์สังคมนิยมล่มสลายในยุโรป ตะวันออกระหว่างค.ศ. 1989 - 1991 สาธารณรัฐ 4 รัฐในยูโกสลาเวียได้แยกตัวออกเป็นประเทศราช ประเทศยูโกสลาเวียเดิมจึงมีสาธารณรัฐเหลืออยู่เพียง 2 สาธารณรัฐ คือ เซอร์เบีย และ

⁵ Joel Krieger, *The Oxford Companion to Politics of the World*. second edition (New York: Oxford University Press, 2001), p 475.

* ชาวเซิร์บนับถือศาสนาคริสต์นิกายกรีกออร์ทอด็อกซ์ ส่วนชาวแอลเบเนียนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันแคธอลิก

⁶ ประทุมพร วัชรเสถียร, “ปฏิบัติการทางทหารของนาโต้ในปัญหาโคโซโว : การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม ?.” *วารสารยุโรปศึกษา* ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2542): 1.

มอนเตเนโกร จากนั้นในปีค.ศ. 1989 นายสโลโบดัน มิโลเชวิชซึ่งดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของเซอร์เบียได้ประกาศยุบสถานะปกครองตนเองของวอยวอดินาและโคโซโวในปีนั้น ทำให้ทั้งสองจังหวัดเกิดความไม่พอใจ โดยเฉพาะในโคโซโวซึ่งมีประชากรมากกว่าร้อยละ 90 เป็นชาวแอลเบเนียที่นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนที่เหลือเป็นชาวเซิร์บที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายกรีกออร์ทอดอกซ์

ผลจากการประกาศยุบสถานะปกครองตนเอง โคโซโวจึงกลับไปอยู่ภายใต้การปกครองของยูโกสลาเวียโดยมีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของรัฐเซอร์เบีย นอกจากนี้ยูโกสลาเวียได้จำกัดสิทธิของชาวโคโซโวเชื้อสายแอลเบเนียในด้านต่างๆอีกด้วย อาทิ ห้ามใช้ภาษาท้องถิ่นและปิดโรงเรียนของชาวแอลเบเนีย อันเป็นเหตุให้ชาวโคโซโวเชื้อสายแอลเบเนียพยายามต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิของตนคืนกลับมา ในปีค.ศ.1992 ชาวแอลเบเนียในโคโซโวได้ก่อตั้งกองกำลังติดอาวุธที่เรียกว่ากองทัพปลดปล่อยโคโซโว (Kosovo Liberation Army หรือ KLA) เพื่อต่อสู้กับชาวเซิร์บซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของยูโกสลาเวีย รัฐบาลยูโกสลาเวียถือว่ากองกำลังกลุ่มนี้เป็นกบฏจึงส่งกำลังทหารชาวเซิร์บเข้าปราบปรามและมีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวแอลเบเนียในโคโซโวเป็นจำนวนมาก จากนั้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1998 ความขัดแย้งในโคโซโวได้ทวีความรุนแรงขึ้น สืบเนื่องมาจากการที่กองกำลัง KLA ได้สังหารตำรวจชาวเซิร์บ 2 นาย⁷ รัฐบาลยูโกสลาเวียจึงส่งกองกำลังทหารเซิร์บเข้ากวาดล้างกองกำลัง KLA และมีการสังหารชาวโคโซโวเชื้อสายแอลเบเนียทั้งผู้หญิง เด็ก และคนชรา ประมาณ 80 คน ทำให้เกิดจลาจลขึ้นในโคโซโวและเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากมาอย่างต่อเนื่อง

เมื่อมีการต่อสู้อย่างเปิดเผยระหว่างกองทัพของเซอร์เบียและกองกำลังของโคโซโวเชื้อสายแอลเบเนียในบริเวณภาคกลางของโคโซโว องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization - NATO) หรือ เนโต จึงได้เข้าแทรกแซงวิกฤติการณ์ในโคโซโวในเดือนมกราคม ค.ศ.1999 เพื่อผลักดันให้ยูโกสลาเวียและโคโซโวลงนามในข้อตกลงสันติภาพซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้ยูโกสลาเวียถอนกำลังทหารชาวเซิร์บออกจากโคโซโวและคืนอำนาจการปกครองตนเองให้โคโซโวเช่นเดิม โดยให้คงสภาพการเป็นมณฑลหนึ่งของยูโกสลาเวีย และยินยอมให้เนโตส่งกองกำลังทหารเข้าไปประจำการเพื่อรักษาสันติภาพในโคโซโว กองกำลัง KLA ได้ลงนามในข้อตกลงสันติภาพดังกล่าวแต่ทางฝ่ายประธานาธิบดีสโลโบดัน มิโลเชวิชของยูโกสลาเวียไม่ยินยอมลงนามเนื่องจากเห็นว่าปัญหาโคโซโวเป็นปัญหภายในประเทศซึ่งเนโตไม่ควรส่งกำลังทหาร

⁷ Chronology of Events Relating to the Kosovo Conflict [Online]. Available from:

<http://www.globalpolicy.org/security/issues/kosovo80.htm> [2003, January 24]

เข้ามาประจำการในโคโซโวและยังให้ทหารเชิร์บกวาดล้างกองกำลัง KLA ต่อไป เหตุดังกล่าวนี้จึงนำไปสู่ปฏิบัติการทางอากาศของเนโตในการโจมตียูโกสลาเวียเมื่อวันที่ 24 มีนาคม ค.ศ. 1999 และยุติลงในวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 1999 หลังจากที่เนโตได้ยุติการโจมตีทางอากาศต่อยูโกสลาเวียแล้ว กองกำลังโคโซโว (Kosovo Force - KFOR) ภายใต้การนำของเนโต จึงได้เริ่มปฏิบัติการรักษาลัทธิภาพในโคโซโว โดยกำลังหลักมาจากประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี สหรัฐอเมริกา อิตาลี และสหราชอาณาจักร นอกจากนี้กองกำลังจากรัสเซียยังมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติการรักษาลัทธิภาพที่โคโซโวด้วย

หลังจากปฏิบัติการทางอากาศของเนโตในโคโซโวได้ยุติแล้ว องค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาลัทธิภาพในโคโซโว คือ สหประชาชาติ (United Nations หรือ UN) เนื่องจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีมติที่ 1244 ให้จัดตั้งหน่วยงานขึ้นในโคโซโว มีชื่อว่า คณะทำงานของสหประชาชาติประจำโคโซโว (United Nations Mission in Kosovo หรือ UNMIK) หน่วยงานนี้มีหน้าที่บริหารงานในโคโซโวเป็นการชั่วคราว โดยมีภารกิจหลักคือ ส่งเสริมการจัดตั้งรัฐบาลของโคโซโวที่มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง จัดวางโครงสร้างหน่วยงานสำคัญ จัดการบริหารงานพลเมืองชั้นพื้นฐานและให้ความช่วยเหลือแก่กระบวนการทางการเมือง กลุ่มการเมืองในการตัดสินใจสถานะในอนาคตของโคโซโว โดยอยู่ภายใต้กรอบการดำเนินงานสี่ด้านหลัก (4 pillars)⁸ คือ

1. ด้านการดูแลความปลอดภัยและรักษาความสงบเรียบร้อย
2. ด้านการบริหารงานท้องถิ่น
3. การสร้างประชาธิปไตยและสถาบัน
4. การฟื้นฟูและการพัฒนาเศรษฐกิจ

จากกรอบการดำเนินงานข้างต้น UNMIK ได้จัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานให้กับองค์การระหว่างประเทศในยุโรปดังนี้ UNMIK รับผิดชอบการดำเนินงานในส่วนที่หนึ่งและสอง องค์การเพื่อความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organization for Security and Cooperation in Europe - OSCE) กับ คณะมนตรียุโรป (The European Council) รับผิดชอบการดำเนินงานในส่วนที่สาม และ สหภาพยุโรป (European Union) รับผิดชอบการดำเนินงานในส่วน

⁸ What is UNMIK [Online]. Available from: <http://www.un.org/peace/kosovo/pages/unmik12.html> [2003, February 3]

ที่สี่ ด้วยเหตุนี้ การปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือขององค์การระหว่างประเทศจึงไม่ได้มีแค่ UNMIK ในฐานะตัวแทนของสหประชาชาติดำเนินการเพียงลำพัง

หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญอีกหนึ่งแห่ง คือ คณะทำงานขององค์การเพื่อความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรปประจำโคโซโว (OSCE Mission in Kosovo หรือ OMIK) ซึ่งเป็นการจัดส่งเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญไปปฏิบัติภารกิจในโคโซโว มีหน้าที่หลักสองด้าน คือ การดูแลรัฐบาลประชาธิปไตย และการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน โดย OMIK ถือเป็นเสาหลักที่สำคัญของ UNMIK

สำหรับบทบาทของสหภาพยุโรปนั้น ถึงแม้สหภาพยุโรปได้รับการโจมตีจากประชาคมระหว่างประเทศ นักวิชาการ และสื่อมวลชนว่าล้มเหลวในการป้องกันเหตุรุนแรงและให้ความช่วยเหลือโคโซโวได้อย่างทันทั่วทั้งที่ แต่สหภาพยุโรปได้มีบทบาทในการใช้ความพยายามทางการทูตและการดำเนินมาตรการกดดันทางการเมืองและเศรษฐกิจต่อยูโกสลาเวีย นอกจากนี้สหภาพยุโรปทั้งในส่วนของประเทศสมาชิกและคณะกรรมการยุโรป (EU Commission) ได้มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อฟื้นฟูโคโซโว และจัดทหารจากประเทศสมาชิกให้เป็นสมาชิกของกองกำลังโคโซโว (Kosovo Force หรือ KFOR) ด้วย สหภาพยุโรปให้ความช่วยเหลือใน 3 รูปแบบดังนี้

1. สำนักงานช่วยเหลือทางมนุษยธรรม (The Humanitarian Aid Office หรือ ECHO)
2. สำนักงานตัวแทนแห่งยุโรปเพื่อการฟื้นฟู (The European Agency for Reconstruction) ทำหน้าที่จัดวางแผนการพัฒนาและการฟื้นฟูอย่างยั่งยืนในโคโซโว โดยอยู่ภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการยุโรป (The European Commission)
3. สหภาพยุโรปในฐานะที่เป็นเสาหลักของ UNMIK มีหน้าที่ฟื้นฟูและพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจในโคโซโว

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในโคโซโวนั้น เป็นปัญหาที่มีความสำคัญเพราะส่งผลให้เกิดเหตุความรุนแรงระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์หลักในโคโซโว คือ ชาวแอลเบเนียและชาวเซิร์บ อยู่บ่อยครั้งและนำไปสู่การอพยพและการลี้ภัย การบาดเจ็บและการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินอย่างมากมายมหาศาล อีกทั้งยังกระทบต่อความมั่นคงและสันติภาพของภูมิภาคในยุโรปด้วย หลังจากการปฏิบัติการทางอากาศของเนโทต่อยูโกสลาเวียในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1999 ได้สิ้นสุดลง สหประชาชาติได้จัดตั้งองค์การบริหารชั่วคราวขึ้นในโคโซโว โดยร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือและความมั่นคงในยุโรป และ สหภาพยุโรป เพื่อทำหน้าที่

บริหารกิจการท้องถิ่น ดูแลความสงบเรียบร้อย พื้นฟูและพัฒนาสภาพสังคมและโครงสร้างต่างๆใน
โคโซโว รวมถึงการวางกฎเกณฑ์ทางกฎหมายและการพัฒนาประชาธิปไตยในโคโซโว เพื่อนำไปสู่
กระบวนการการกำหนดสถานะทางการเมืองของโคโซโวในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา
บทบาทความร่วมมือขององค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ใน
โคโซโว

1.2 การสำรวจวรรณกรรม

จากการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับโคโซโวพบงานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ยูโกสลา
เวีย พัฒนาการของประเทศ การแยกตัวเป็นอิสระของรัฐต่างๆ ได้แก่ *"Balkan Tragedy: Chaos
and Dissolution after the Cold war"* (1995) ของ Susan L. Woodward เป็นงานศึกษา
ประวัติศาสตร์ของยูโกสลาเวีย โดยวิเคราะห์พื้นฐานปัญหาของคาบสมุทรบอลข่าน การปฏิรูปการ
เมืองและเศรษฐกิจ การแทรกแซงของชาติตะวันตก การแยกตัวเป็นเอกราชของรัฐต่างๆในยูโกส
ลาเวียจนถึงการสิ้นสุดสงครามบอสเนีย-เฮอร์เซโกวีนา, *"Kosovo : How Myths and Truths
Started a War"* (1999) ของ Julie A. Mertus เป็นงานศึกษาโคโซโวในเชิงประวัติศาสตร์ และ
พัฒนาการของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโคโซโว ทั้งนี้ผู้เขียนได้เขียนงานชิ้นนี้เสร็จก่อนการเข้ามา
ของปฏิบัติการเนโตในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1999 งานชิ้นนี้จึงไม่ได้กล่าวถึงบทบาทของเนโตและองค์
การระหว่างประเทศในโคโซโวและ *"To Kill a Nation : the Attack of Yugoslavia"* (2000) ของ
Michael Parenti เป็นการศึกษาการแยกตัวของรัฐต่างๆในยูโกสลาเวียคือ สโลวีเนีย โครเอเชีย
บอสเนีย - เฮอร์เซโกวีนา การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในโคโซโวและบทบาทของเนโตในโคโซโว

สารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ที่กล่าวถึงบทบาทขององค์การระหว่างประเทศในการจัดการ
กับปัญหาคความขัดแย้งระหว่างประเทศ ได้แก่ สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตของณรงค์ ศศิธร
เรื่อง *"บทบาทของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างประเทศ กับกรณีปัญหา
กัมพูชา (1979 - 1984)"* (1985) ของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นการศึกษาบท
บาทการดำเนินงานของกลไกสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในกัมพูชภายใตกฎ
บัตรสหประชาชาติ ซึ่งได้แก่ คณะมนตรีความมั่นคง สมัชชา และเลขาธิการสหประชาชาติ,
สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของประสม แพ่งทอง เรื่อง *"บทบาทของสหประชาชาติและกอง
กำลังรักษาสันติภาพต่อกระบวนการเพื่อเอกราชของนามิเบีย (1979 - ปัจจุบัน)"* (1990) ของคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นการศึกษาการดำเนินงานของสหประชาชาติโดยทำการ
ศึกษาหลักการ บทบาท ประเภทและหน้าที่ของกองกำลังรักษาสันติภาพ โดยเลือกศึกษาการ

ดำเนินงานของ UNTAG ในนามิเบีย, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของ ณัฐนิภา บุรุษพัฒน์ เรื่อง "สหประชาชาติกับการฟื้นฟูสันติภาพและการจัดตั้งรัฐบาลในกัมพูชา" (1994) คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้หลักปฏิบัติการเพื่อรักษาสันติภาพ สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ และหลักการกำหนดใจตนเองเป็นกรอบในการวิเคราะห์, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตของ นาฏนภางค์ ดำรงสุนทรชัย "สหประชาชาติกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในกัมพูชา (ค.ศ. 1991 - 1997)" (1998) จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศึกษาวิเคราะห์บทบาทของ สหประชาชาติต่อการแก้ไขความขัดแย้งในกรณีกัมพูชาและผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังปฏิบัติการ ของ UNTAC ซึ่งนำไปสู่วิกฤตการณ์ในกัมพูชา ในปี ค.ศ. 1997 และวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอินเดีย - ปากีสถาน : ศึกษากรณี ปัญหาจัมมู - แคชเมียร์" (1999) ของ ศรีตระกูล เวลาคี คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในฐานะผู้สังเกตการณ์ทางทหารของสหประชาชาติในอินเดียและปากีสถานโดยใช้กรอบในการศึกษาคือ กฎบัตรสหประชาชาติและทฤษฎีความขัดแย้งทางสังคมแบบเรื่อริง

งานที่กล่าวถึงบทบาทของเนโตในโคโซโว ได้แก่ *Winning Ugly : Nato's War to save Kosovo* (2000) ของ Ivo H. Daalder และ Michael E. O'Hanlon ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์ถึง สาเหตุของความขัดแย้งในโคโซโว โดยมุ่งเน้นในช่วงของการเกิดวิกฤตในปีค.ศ. 1998 -1999 ที่เป็นช่วงปฏิบัติการ 11 สัปดาห์ของเนโต และศึกษานโยบายของประธานาธิบดีคลินตันและบทบาทของเนโตในปฏิบัติการทางอากาศในโคโซโว นอกจากนี้ยังมีบทความที่เกี่ยวกับบทบาทของเนโตได้แก่บทความของ ประทุมพร วัชรเสถียร "ปฏิบัติการของเนโตในโคโซโว: มุมมองจากยุโรป" (1999), "ปัญหาโคโซโว: ต้อนรับครึ่งศตวรรษเนโต" (1999), "เนโตทำสงครามแบบอเมริกันในโคโซโว" (1999), "ปฏิบัติการทางทหารของนาโต้ในปัญหาโคโซโว: การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม?" (1999) และบทความของวารสารนิติศาสตร์ "ปัญหาโคโซโวกับการใช้กำลังของนาโต้ที่อยู่ไกลเวีย" (1999)

จากการสำรวจวรรณกรรม พบว่ายังไม่มียานใดที่ทำการศึกษาความร่วมมือขององค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติในโคโซโว หลังจากปฏิบัติการของเนโตในปีค.ศ. 1999 และจากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะวิเคราะห์บทบาทของ องค์การระหว่างประเทศซึ่งได้แก่ สหประชาชาติ เนโต สหภาพยุโรป คณะมนตรียุโรป และองค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรปในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติและการฟื้นฟูโคโซโวหลังจากปฏิบัติการทางอากาศ (air campaign) ของเนโตในปี ค.ศ. 1999

1.3 กรอบความคิด

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ใช้กรอบความคิดเรื่องความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ กับ แนวความคิดเรื่อง การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ธรรมในการศึกษาความร่วมมือระหว่างองค์การระหว่างประเทศ

1.3.1 ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ (Ethnic Conflicts)

เดวิด เลวินสัน (David Levinson)⁹ ได้นิยามความหมายของความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ว่า หมายถึง ความขัดแย้งที่รุนแรงระหว่างกลุ่มชนที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของวัฒนธรรม ศาสนา ภาษา ความ ขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในระดับระหว่างประเทศยังรวมถึงความแตกต่างระหว่างชาติ และพลเมืองในรัฐและระหว่างรัฐ อันเป็นสาเหตุหลักของการเกิดผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น เลวินสันได้อธิบายว่าความ ขัดแย้งทางชาติพันธุ์สามารถแบ่งได้ออกเป็น 5 รูปแบบ

1. ขบวนการแยกตัว (Separatist Movements) เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากความพยายามของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องการมีอิสระทางการเมือง หรือความพยายามของรัฐที่ต้องการป้องกันกลุ่มคนที่จะกระทำการดังกล่าว ความขัดแย้งชนิดนี้บ่อยครั้งที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยที่ต้องการแสวงหาการจัดตั้งรัฐอิสระในดินแดนบรรพบุรุษของตนซึ่งปัจจุบันถูกปกครองโดยรัฐที่ตนอาศัยอยู่

2. การแข่งขันภายในเพื่ออิสระทางการเมือง (Internal Rivalry for Autonomy, Political Power, or Territorial Control) เกิดจากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในรัฐเดียวกันหรือระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับรัฐบาลประเทศอื่นที่เข้ามามีอำนาจควบคุมทรัพยากรทางเศรษฐกิจ อำนาจทางการเมือง ดินแดน และการมีอิสระทางการเมืองภายในรัฐของตน ความขัดแย้งชนิดนี้มักเกิดขึ้นในดินแดนอาณานิคม

3. การพิชิตหรือปราบ (Conquest) เป็นความขัดแย้งระหว่างสองรัฐหรือมากกว่าเนื่องจากรัฐนั้นๆมีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ระหว่างกลุ่มจนเป็นปัจจัยหลักที่นำไปสู่ความเกลียดชังระหว่างกลุ่ม เป้าหมายของความรุนแรงในรูปแบบนี้อยู่ที่การปราบหรือพิชิตอีกเผ่าพันธุ์หนึ่งหรืออาจทำการย้ายเผ่าพันธุ์อื่นออกจากดินแดนของตน

⁹ David Levinson, "Ethnic Relations" a Cross - Cultural Encyclopedia.

(California: ABC - CLIO, 1994), pp 63 – 64.

4. เพื่อความอยู่รอด (Survival) ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามโดยรัฐบาลที่ใช้การบังคับ ความรุนแรง การย้าย และการผลักดันกลุ่มน้อยของประเทศออกจากประเทศหรือการถอดถอนชนกลุ่มน้อยออกจากสังคม ศาสนา สิทธิการเมืองและเศรษฐกิจ ความขัดแย้งชนิดนี้มีศักยภาพที่จะสร้างความรุนแรงให้เกิดขึ้นในหลายๆประเทศทั่วโลก

5. การสนับสนุนการเอาดินแดนคืน (Irredentist) เกิดจากความพยายามของชนกลุ่มน้อยหรือรัฐที่ต้องการนำดินแดนกลับคืนหรือรักษาไว้ซึ่งดินแดนที่เป็นของบรรพบุรุษของตนหรือตามสิทธิทางประวัติศาสตร์ บ่อยครั้งที่ดินแดนถูกควบคุมโดยอีกรัฐหนึ่งแต่ที่ตั้งติดต่อกันและประชากรซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลักของรัฐจะแสวงหากรรมสิทธิ์ในดินแดนนั้น ความขัดแย้งชนิดนี้พบได้มากในปัจจุบันอันเป็นผลจากเขตแดนของรัฐที่สร้างขึ้นสมัยอาณานิคม

ส่วนความขัดแย้งทางศาสนามีความใกล้เคียงกับความขัดแย้งทางชาติพันธุ์และบางครั้งไม่สามารถแยกความแตกต่างจากความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ได้ กล่าวคือ เป็นความขัดแย้งระหว่างสองกลุ่มที่มีนับถือศาสนาแตกต่างกัน แต่ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ทั้งหมดไม่ได้มีผลมาจากความแตกต่างทางศาสนา และความขัดแย้งทางศาสนาทุกๆเหตุการณ์ก็ไม่ใช่ว่าความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ทั้งหมด ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์เช่น ชาวเคิร์ทในตะวันออกกลางเกี่ยวข้องกับกลุ่มคนที่นับถือศาสนาเดียวกันคืออิสลาม ความขัดแย้งบางอย่างเช่น ความขัดแย้งระหว่างนิกายโปรเตสแตนท์และแคธอลิกของไอร์แลนด์เหนือ มีลักษณะของความขัดแย้งทางศาสนาแต่ยังมีปัจจัยอื่น คือเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการเมืองซึ่งเป็นสาเหตุพื้นฐานของความแย้งเช่นกัน

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเรื่องความขัดแย้งทางสังคมแบบเรื้อรัง (Protracted Social Conflicts) ของ อะซาร์ (Edward E. Azar) อะซาร์ให้ความหมายของความขัดแย้งทางสังคมแบบเรื้อรังว่า หมายถึง การเกิดความขัดแย้งที่มาจากลักษณะทางด้านโครงสร้าง (ด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา เศรษฐกิจ) ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรม (ปฏิสัมพันธ์) ที่เป็นศัตรูกันอย่างเปิดเผยและสร้างรูปแบบของความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและยากต่อการแก้ไข¹⁰

¹⁰ Edward E. Azar, "The Theory of Protracted Social Conflict and the Challenge of Transforming Conflict Situations," in *Conflict Processes and the Breakdown of International Systems: Merriam Seminar Series on Research Frontiers*, ed. Dina A. Zinne (Denver: University of Denver Press, 1983), pp. 84 - 85.

ความขัดแย้งทางสังคมแบบเรื้อรังแสดงให้เห็นถึงความเฉื่อยที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ที่เป็นศัตรูกันที่ทำให้เกิดการปะทะและทำสงครามต่อกันเป็นระยะ ไม่มีจุดสิ้นสุดที่แน่นอนและบานปลายครอบคลุมในทุกๆด้านของสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม ผลประโยชน์พื้นฐานของความขัดแย้งมีอยู่สูงและประเด็นปัญหากลายเป็นเรื่องเอกลักษณ์ประจำชาติและเอกภาพของชาติ ความขัดแย้งเหล่านี้ไม่สามารถยุติลงได้ด้วยการตัดสินใจอย่างเด่นชัด ถึงแม้ว่าการหยุดพักความรุนแรงอาจบรรเทาความตึงเครียดลงได้บ้าง แต่ความขัดแย้งรูปแบบใหม่อาจตามมาอีก ดังนั้นการจัดการความขัดแย้งจึงเป็นเรื่องที่ยุ้งยากอย่างมากเพราะความขัดแย้งทางสังคมแบบเรื้อรังไม่ใช่เหตุการณ์เฉพาะและคงที่ แต่มันเกิดจากการที่ไม่ได้แก้ไขปัญหาพื้นฐานในทางกลับ ความขัดแย้งเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะ

- สร้าง ส่งเสริมและเร่งให้เกิดภาพลักษณ์ลวงตาระหว่างกันมากขึ้น
- สร้างความสับสนในการสื่อสารทั้งทางตรงและทางอ้อมระหว่างฝ่ายต่างๆในความขัดแย้ง
- เพิ่มความกังวลให้กับฝ่ายต่างๆ ในความขัดแย้งและทำให้ความขัดแย้งและความตึงเครียดนั้นคงมีอยู่ต่อไป

ความขัดแย้งทางสังคมแบบเรื้อรังเป็นผลของความไม่เท่าเทียมกันของโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจและการครอบงำทางอุดมการณ์ของกลุ่มสังคมหนึ่งเหนือกลุ่มสังคมอื่น ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมเป็นการกระจายตัวที่ไม่ได้สมมาตรของอำนาจการเมือง ผลลัพธ์ของความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามด้านที่กล่าวถึงจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเกิดและการคงอยู่ของความขัดแย้งทางสังคมแบบเรื้อรัง¹¹

¹¹ ศรีตระกูล เวลาคี, "บทบาทของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอินเดีย - ปากีสถาน : ศึกษากรณีปัญหาจัมมู - แคชเมียร์ (พ.ศ. 2490 - 2542)," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2542. หน้า 10.

1.3.2 การช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม (Humanitarian Assistance)

การช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม หมายถึง การช่วยเหลือที่กระทำโดยรัฐเพื่อจัดการกับภัยธรรมชาติเช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ความอดอยาก โดยในระดับระหว่างประเทศยังไม่ถูกพิจารณาว่าเป็นหน้าที่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ขึ้นอยู่กับความเต็มใจของแต่ละรัฐที่จะให้การช่วยเหลือ¹² การให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมนั้นถูกพิจารณาว่าเป็นหน้าที่ที่สมควรกระทำโดยถือเป็นการแบ่งปันมนุษยธรรม อีกทั้งถือเป็นตรรกะของประเทศสมาชิกในประชาคมระหว่างประเทศที่ต้องให้ความช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

วาระเพื่อการพัฒนา (Agenda for Development) ของเลขาธิการใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ให้ความหมายของการช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมว่า¹³ เป็นการช่วยเหลือเพื่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อภัยธรรมชาติและเหตุฉุกเฉินต่างๆอันรวมถึงภัยอันเกิดจากการกระทำมนุษย์ด้วย สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ตระหนักว่าการช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมนั้นต้องมาพร้อมกับหลักการของมนุษยธรรม, ความเป็นกลาง, และความยุติธรรม อีกทั้งยังตระหนักว่าอธิปไตย, บูรณภาพทางดินแดน, และความสามัคคีแห่งชาติของรัฐต่าง ๆ นั้นต้องยอมรับในข้อตกลงของกฎบัตรสหประชาชาติ การช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมควรได้รับความเห็นชอบและการร้องขอจากประเทศที่ได้รับผลกระทบ ในเวลาเดียวกันแต่ละรัฐมีความรับผิดชอบแรกและสำคัญที่สุดคือ การดูแลผู้เคราะห์ร้ายอันเกิดจากภัยต่างๆที่เกิดขึ้นบนดินแดนของตนและจัดหาความปลอดภัยให้แก่บุคคลเหล่านั้น ดังนั้นรัฐที่ได้รับผลกระทบต้องมีบทบาทในการริเริ่มการจัดตั้งองค์การ การประสานงาน และการกำหนดการช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมในเขตแดนของตน จากนั้นสหประชาชาติจะดำเนินการต่อเพื่อหาหนทางให้การประสานงานในการให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมยามฉุกเฉินเป็นระบบยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการป้องกันการเกิดขึ้นหรือการเกิดซ้ำของเหตุฉุกเฉินนั้น การสนับสนุนทั้งในระยะกลางและระยะยาวจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ข้อกำหนดสำหรับการพัฒนาเพื่อยั่งยืนนั้นเกี่ยวข้องกับการเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยเนื่องจากเป็นการส่งเสริมความสามารถของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อป้องกันและเตรียมพร้อมหากเกิดภัยรุนแรง รวมถึงการสนับสนุนความปลอดภัยทางอาหาร สุขภาพ และระบบการศึกษา ดังนั้นการสร้างสถาบันแห่งชาติ

¹² Graham Evans and Jeffrey Newnham, *The penguin dictionary of international relations*. (Suffolk: Penguin Books, 1998), p.231.

¹³ The Department of Public Information of the United Nations, *Agenda for Development: Humanitarian Issues and Development* Available from: <http://www.un.org/Docs/SG/human.htm> [2003, January 11]

และการวางกฎเกณฑ์จึงมีส่วนสำคัญเพื่อส่งเสริมความสามารถของประเทศผู้รับเพื่อจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้

เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมโดยประชาคมระหว่างประเทศถือเป็นสิ่งจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตามรูปแบบของความช่วยเหลือต้องวางขั้นตอนเพื่อความต่อเนื่องอันนำไปสู่ขั้นตอนของการพักฟื้น (Rehabilitation) และการฟื้นฟู (Reconstruction) หรือส่วนอื่นๆ ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อให้การพัฒนาสามารถดำเนินต่อไปได้ รูปแบบของความต่อเนื่องอาจมีความแตกต่างกันไปตามแต่สถานการณ์ที่เกิด

การป้องกัน, การเตรียมพร้อม, การตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน, และ การกอบกู้และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ เหล่านี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการตอบสนองอย่างครอบคลุมเพื่อลดจุดเปราะบางของประเทศกำลังพัฒนา อย่างไรก็ตามประชาคมระหว่างประเทศสามารถทำได้มากที่สุดเพียงการแสดงปฏิกิริยาต่อเหตุฉุกเฉินผ่านการให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมซึ่งสามารถบรรเทาความทุกข์ยากของมนุษย์ได้เพียงระยะสั้น ค่าใช้จ่ายต่อกิจกรรมเพื่อการบรรเทาทุกข์ไม่ควรมีผลกระทบด้านลบต่อโครงการเพื่อการพัฒนาต่างๆ

โดยทั่วไปหลังสถานการณ์ฉุกเฉินเกือบทั้งหมด การตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้ลี้ภัย ผู้พลัดถิ่น และเหยื่อผู้ประสบภัย, และการจัดวางระบบสาธารณสุขูปโภคใหม่ถือเป็นข้อกำหนดและเงื่อนไขหลักสำหรับการฟื้นฟู มีการวางโครงการสำหรับกรณีการสร้างสันติภาพ (Peace - Building) หลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง เช่น การลดจำนวนกับระเบิด, การถอนกำลังทหาร, การสร้างความเชื่อมั่นและการวางมาตรการประนีประนอมต่างๆเพื่อความต่อเนื่องในการพัฒนาสามารถดำเนินต่อไปได้ นอกจากนี้ เรื่องที่มีความสำคัญเท่าๆกัน คือ การฟื้นฟูสถาบันสาธารณะ, ระบบตำรวจและระบบยุติธรรม, การฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจขึ้นมาใหม่, และการพัฒนาสังคม เพื่อป้องกันความเป็นไปได้ของการเกิดเหตุความขัดแย้งขึ้นใหม่

แม้ว่าสามารถจัดตั้งระบบความช่วยเหลือในระยะเริ่มต้น (Intermediate Phases) ขึ้นได้ แต่บ่อยครั้งที่เกิดความคลุมเครือขึ้นเนื่องจากความแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างระยะของภาวะฉุกเฉินสู่ขั้นตอนของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงบังคับให้การตอบสนองต่อเหตุการณ์ของระบบสหประชาชาติ ประชาคมและรัฐบาลระหว่างประเทศ จำเป็นต้องมีการประสานงานกันอันได้แก่ การพักฟื้น การฟื้นฟู และสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนา อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อมนุษยธรรมและองค์การเพื่อการพัฒนาต้องวางโครงร่างให้ชัดเจนเพื่อขยายบทบาทจากการ

บรรเทาทุกข์สู่การพัฒนา นอกจากนี้การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อบรรเทาภัยทางมนุษยธรรมระหว่างประเทศซึ่งทำให้ประชาคมระหว่างประเทศสามารถตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินได้รวดเร็วและทำให้การจัดการมีประสิทธิภาพ

ในหลายปีมานี้ ความเสี่ยงต่อผู้คนจำนวนมาก คือ ผลกระทบจากภัยพิบัติที่เพิ่มสูงขึ้นมาก ภัยพิบัตินี้อยู่ในความหมายของการสูญเสียมนุษยชาติ, ความล้มเหลวทางเศรษฐกิจ, ความยากจน และการพลัดถิ่นของประชากรในระยะยาว การป้องกันภัยพิบัติ, การทำให้ลดลง และ การเตรียมพร้อม จึงเป็นสิ่งสำคัญแรกต่อการลดภัยพิบัติ และควรถูกบูรณาการไว้ในยุทธศาสตร์แห่งชาติและโครงการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และควรมีความพยายามเพื่อเตือนภัยล่วงหน้าซึ่งควรได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างพอเพียงและมีการส่งมอบวิทยาการต่อประเทศกำลังพัฒนาอย่างเหมาะสม การยกระดับความร่วมมือภายในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศเป็นการเตรียมพร้อมต่อภัยพิบัติที่จำเป็น การตอบสนองที่มีการประสานงานและการป้องกันของรัฐบาลชาติต่างๆ, องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นๆ จะเพิ่มศักยภาพในการเตือนภัยล่วงหน้าของระบบสหประชาชาติได้

สถานการณ์ฉุกเฉินทางมนุษยธรรมกลายเป็นเรื่องที่พบได้บ่อยครั้งและขยายออกกว้างมากยิ่งขึ้น มีความซับซ้อนมากขึ้น และยืนระยะได้ยาวนานขึ้น สถานการณ์นี้รวมอยู่ในความขัดแย้งระหว่างรัฐและความขัดแย้งภายในรัฐ, การพลัดถิ่นจำนวนมาก, ความขาดแคลนและความอดอยากอย่างรุนแรง, การล้มเหลวทางสถาบันเศรษฐกิจ การเมือง และ สังคม, และภัยธรรมชาติ ความช่วยเหลือต่อสถานการณ์ฉุกเฉินนี้อัตราเติบโตสูงขึ้น การตอบสนองของประชาคมระหว่างประเทศต่อภัยฉุกเฉินที่ซับซ้อนมีการประสานงานที่ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพ สหประชาชาติมีบทบาทหลักในการตอบสนองของนานาชาติโดยทำงานใกล้ชิดกับหน่วยงานระหว่างประเทศอื่นๆ การสร้างแผนกกิจการเพื่อมนุษยธรรมสะท้อนถึงการตัดสินใจของสหประชาชาติที่ต้องการรับผิดชอบหน้าที่อย่างจริงจัง บทบาทการประสานงานของแผนกกิจการเพื่อมนุษยธรรมท่ามกลางหน่วยงานต่างๆที่มีความหลากหลายควรทำให้ยิ่งใหญ่ขึ้น

จำนวนผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากปัจจัยต่างๆที่มีความซับซ้อน ได้แก่ ความขัดแย้งทางอาวุธ, การละเมิดสิทธิมนุษยชน, ความไม่มั่นคงและไร้เสถียรภาพทางการเมือง, ความยากจน, การแตกแยกทางสังคม, การขาดแคลนทรัพยากร และการสูญเสียสิ่งแวดล้อม ผู้ลี้ภัยส่วนมากอาศัยอยู่ใน หรือ ย้ายเข้าสู่ประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งบ่อยครั้งได้นำภาระมหาศาลสู่ประเทศเหล่านั้นซึ่งเผชิญกับความยากทั้งจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนจาก

นานาชาติต่อกิจกรรมของประเทศผู้รับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นถือเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะบางประเทศภาวะทางเศรษฐกิจอยู่ในช่วงส่งผ่าน และต้องเผชิญกับภาวะที่เกี่ยวข้องกับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับประชาคมระหว่างประเทศในการให้ความสนับสนุนประเทศผู้รับเพื่อแก้ปัญหาผู้ลี้ภัย

สาเหตุของการย้ายถิ่นฐานของผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นควรได้รับการแก้ปัญหาโดยการประสานงานและบูรณาการคำสั่ง และมีการสนับสนุนการปกป้องผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นตามมาตรฐานสากลและกฎหมายแห่งชาติ รัฐบาลควรให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูพื้นฐานเพื่อสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง เงื่อนไขสำหรับการส่งกลับอย่างสมัครใจของผู้ลี้ภัย คือ ความปลอดภัย ความมีเกียรติ และ ความพอเพียงในการจัดการรับเข้าประเทศ

1.4 สมมติฐาน

เนื่องจากความขัดแย้งทางเชื้อชาติในโคโซโวเป็นปัญหาละเอียดอ่อนและมีผลสืบเนื่องมาจากประวัติศาสตร์อันยาวนานจนเป็นปัญหาระดับชาติที่รุนแรงกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศ ความร่วมมือระหว่างองค์การระหว่างประเทศโดยเฉพาะสหประชาชาติกับองค์การระหว่างประเทศในยุโรปจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการแก้ปัญหาดังกล่าว

1.5 ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะทำการศึกษาบทบาทของความร่วมมือระหว่างสหประชาชาติกับองค์การระหว่างประเทศในยุโรปซึ่งได้แก่ สหภาพยุโรป เนโต คณะมนตรียุโรป องค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรปในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติในโคโซโวตั้งแต่ปีค.ศ. 1999 จนถึงค.ศ. 2003 เนื่องจากครบรอบ 5 ปี ที่องค์การระหว่างประเทศเข้าทำหน้าที่บริหารและฟื้นฟูโคโซโว

1.6 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อเข้าใจถึงสาเหตุและที่มาของปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติในยูโกสลาเวีย ในกรณีปัญหาโคโซโว อันเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดเหตุรุนแรงขึ้นในโคโซโว
2. เพื่อเข้าใจบทบาทการทำงานของหน่วยงานจากองค์การระหว่างประเทศที่เข้ามามีบทบาทในการบรรเทาความขัดแย้งในโคโซโว

3. เพื่อทราบถึงข้อจำกัดหรือจุดอ่อนของการทำงานขององค์การระหว่างประเทศในการปฏิบัติหน้าที่ในโคโซโว

1.7 วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวិทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสาร เพื่อค้นหาคำตอบที่ต้องการโดยผู้เขียนจะอาศัยข้อมูลสองประเภทคือ

1. แหล่งข้อมูลขั้นต้น (primary source) ได้แก่ เอกสารที่เผยแพร่อย่างเป็นทางการจากสหประชาชาติ สหภาพยุโรป องค์การความร่วมมือด้านความมั่นคงแห่งยุโรป เช่น ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง ข้อมติของสมัชชา สันติสัญญา คำปราศรัย แถลงการณ์ของประเทศสมาชิก รายงานการประชุม รายงานการทำงาน และรายงานประจำปี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือในโคโซโว โดยเอกสารเหล่านี้ได้ทำสำเนาจากห้องสมุดเอสแคป และจากเว็บไซต์ทางการของสหประชาชาติ สหภาพยุโรป และเนโต

2. แหล่งข้อมูลขั้นรอง (secondary source) ได้แก่ ข้อมูลที่มาจากเอกสารเผยแพร่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บทความและหนังสือทางวิชาการ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เช่น วารสารยุโรปศึกษา, International Security, Foreign Affairs ตลอดจนงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศในโคโซโว รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต โดยมีที่มาจากเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของ UN Mission in Kosovo (UNMIK), OSCE Mission in Kosovo (OMIK) และ Columbia International Affairs Online (CIAO) เป็นต้น

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบและเข้าใจความสำคัญของปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติในโคโซโวและผลกระทบที่มีต่อประชาคมโลก
2. เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงบทบาทการทำงานและการให้ความร่วมมือขององค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโคโซโวเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องใกล้เคียงต่อไป

1.9 วิธีการนำเสนอ

บทที่ 1. เป็นบทนำโดยกล่าวถึงความสำคัญและความเป็นมาของเรื่อง กรอบความคิดที่ใช้ในการศึกษา สมมติฐานในการศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอบเขตในการศึกษา วิธีดำเนินการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2. เป็นการอธิบายถึงสาเหตุความขัดแย้งในโคโซโว บทบาทของประชาคมระหว่างประเทศในการเจรจา และการปฏิบัติการทางอากาศของเนโท

บทที่ 3. กล่าวถึงบทบาทขององค์การระหว่างประเทศในการฟื้นฟูโคโซโว ระหว่างปีค.ศ. 1999 -2003

บทที่ 4. ศึกษาบทบาทของสหประชาชาติ สหภาพยุโรป และองค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (OSCE) ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในโคโซโว ระหว่าง ค.ศ. 1999 - 2003

บทที่ 5. เป็นการสรุปและวิเคราะห์